

A képernyő előtt

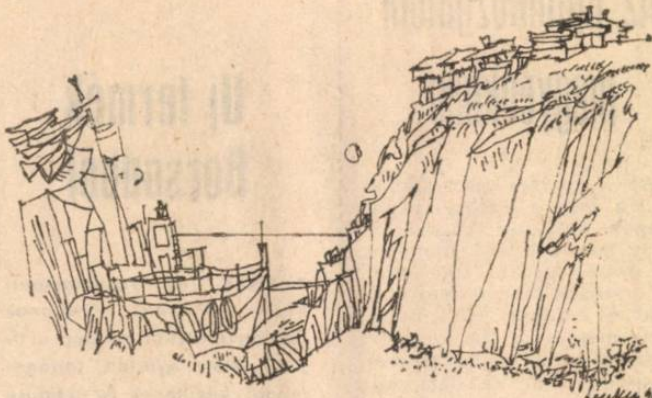
Tragédia és heherészség

Talán már egy évtizede is elmúlt, hogy Mende vasútállomáson rettenetes karambol történt: hibás váltoállítás következéskor egy mentesítő személyvonat beleszaladt egy tehervonatba és félszázalékos halálos áldozatot követelt az összehirtés. A hibás váltoállítás pedig az akkoriban új automatikus válto- és biztosítóberendezés kezelése körüli mulasztás eredménye volt. A vétkesnek bizonyult idős forgalmistát letartóztatták, börtönre ítélték. Ez a valós tragédia állhat — bár sehol nem utálnak rá — a pénteken látott *Hívójel* című tévédráma születése mögött. Kereszty András riportja alapján Szántó Erika írta a forgatókönyvet, Nemere László rendezte. A tévédráma a már megtörtént katasztrófa után vizsgálja a tragédia előzményeit, a vizsgálgó ügyész nyomozatkiegészítéseinek bemutatásával kívánja rekonstruálni a történeteket. Szántó Erika és Nemere László tévéfilmje rokonságot mutat a mozikban az utóbbi években honosított pszeudodokumentarista művekkel, azaz azokkal az alkotásokkal, amelyekben megtörtént eseményeket rekonstruálnak, bizonyos mértékig átfogalmazzák és úgy játszatnak újra. Alapvető különbség viszont, hogy azokkal a filmekkel szemben itt nem civilek, hanem kitűnő színművészek állítják elénk a valós történet figuráit, illetve játékbeli másait. Az alkotók azonban *aligha eseményjátékot*, nem dokumentumfilmet akartak teremteni, hanem a történést mögötti *indítékokat, az előidéző okokat* keresték. Nem magát a látványos karambolt rekonstruálták, ezt csak a bevezető képsorokban sejtették, hanem az *ugyancsak tragikus áldozatnak tekinthető idős forgalmista* személyiségén keresztül próbálták felderíteni, miként élnek azok a vasúti alkalmazottak, akiknek pillanatnyi tévedése, fáradságából, vagy egyéb okból adódó zavarai ilyen rettenetes tömegkatasztrófához vezethet. Sajnos, a hatvanöt perces, igen sok részletében értékes művészi játékban látott nyomozás során nem tudunk meg lényegében többet, mint az idős percekben: az idős és aznap már a 39. vonatot fogadó-menesztő forgalmista az új biztosítóberendezés rossz gombot nyomott meg és hibáját zavarában újabb hibás gomb megnyomásával tetézte. Idegeiben ott vibrálhatott a karácsonyi csúsforgalom okozta stressz, több mint harminc év másfajta gyakorlata. Az ügyész utánjárása — *Juhász Jácint* alakította — nem hozott érdemben új motívumot az azt bizonyára megelőző rendőri vizsgálathoz képest. Egy pálya nehézségeiről, feladatainak súlyosságáról viszont érdekes képet kaptunk. *Bence Ferenc* megformálásában úgy állt előttünk ez a tragikus sorsú vasutas, hogy nem is tudtuk, őt, vagy az ötvenkét halálos áldozatot sajnáljuk-e jobban, a tragédiáért őt, vagy az elkerülhetetlen vasútforgalmi fejlődést — amely az integra dominó berendezést is hozta — okoljuk-e inkább. Az alkotók ítélete talán nem elég éles körvonalakkal olvasható ki, de egészében igen emberi hiteles történetet láttunk.

*

Van egy fantasztikus ötlete? — kérdezte immár nem tudom hányadszor *Kállai István* és *Bednai Nándor*, és szombat este hetven percen át újra pergett a *hozott anyagból készült kabaréműsor*, hogy hangos derűre fakassza a képernyők előtt ülő, szombat este szórakozni vágyó szíveseket, vagy éppen milliőket. A hangos derű helyett azonban *legfeljebb heherészség* lehetett. Mint nem először ebben a sorozatban, ismét bebizonyosodott, hogy amit a hivatásos humoristák, az írók, kabarészerzők két évtizede nem tudnak magas szinten megvalósítani, azaz sokféle kísérlet ellenére csak *tiszavirág életű szombat esti szórakoztató sorozatokat* lehetett a képernyőn produkálni — *Humoristák klubja* stb. —, azt *alkalmi ötletadók viccelődéseire, ötlettöredékeire építve még nehezebb megoldani*, hiszen e „fantasztikus ötletek” legutóbbi évek előtti kabarék tréfatorodékai, bukott ötletei köszönnek nagyrészt vissza. Nem véletlen, hogy a szombat esti műsorban éppen a *hivatásos mulattató Szuhay Balázs* jelenete volt a legfrappansabb, míg például a végtelenségig elnyúlt, a protekcionizmusról szóló tréfa nem is egy óra vezethető vissza. De nem csüggedek, hiszek benne, hogy a Magyar Televízió sokféle kísérlete egyszer eredménnyel jár, megérjük még az értékes, szórakoztató szombat estéket a képernyő előtt. Sokáig szeretnék élni.

Benedek Miklós

Szozopoli sziklók

Lenkey Zoltán rajza

Hangversenyek a zenei világnapon

A zenei világnap alkalmából, október 1-én több hangversenyt tartanak a megyében. Mezőkeresztesen, — az ifjúsági bérletes hangversenyévé országos megnyitójaként — 1200 fiatal zenebarát előtt ad hangversenyt szerdán délután fél 4-kor a Magyar Rádió Gyermekkörocsa. Mezőkövesdről, Mezőcsát-ról, Szentistvánból, Tibolddáról, és természetesen Mezőkeresztesről érkeznek a hangverseny hallgatói. Miskolcon, a Vasas Művelődési Központban, a Miskolci Szimfonikus Zenekar, a Bartók kórus, valamint Szüle Tamás, Bruckner Adrienne (ének) és Kulcsár Imre színművész közreműködésével tartanak innapi hangversenyt október 1-én, este 7

órai kezdettel a zenei világnap és József Attila születésének 75. évfordulója jegyében. Az esten Hollerung Gábor és Reményi János vezényel.

A zenei világnap alkalmából rendezett országos hangversenyeken egyébként fel-lep a miskolci Egressy Béni Zeneiskola gyermekeikara is, akik az idei debreceni nemzetközi kórustalálkozóhoz két díjat is nyertek. Mint nemzetközi versenyen díjat nyert kórus, a miskolciak — karvezető dr. Farbak Gyézáné — Debrecenben, a Kőlcsey Ferenc Művelődési Központban tegnap, szeptember 29-én, adtak hangversenyt. A nyíregyházi Krúdy Gimnázium vegyeskarával együtt.

Éneklő finn diákok Leninvárosban

Fodor Gyulának, a leninvárosi tanács művelődésügyi osztályvezetőjének szavaiból értesülhetünk, hogy ennek az ifjú városnak eddig nem voltak még vendégei északi rokonaink gyönyörű honából. A debreceni nemzetközi kórusverseny révén szövődött kapcsolat tette lehetővé, hogy a debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakiskolájának cserelátogatást bonyolított le augusztus és szeptember hónapokban Vantaa város középiskolájának énekkarával. A kórus szeptember 16-án miskolci kirándulásáról hazatérőben adott hangversenyt a leninvárosi művelődési központban.

Vantaa Helsinkitől északra fekvő város, amely tulajdonképpen több előváros összevonásából keletkezett. A 12 osztályos általános és középiskolát egyesítő iskola felső tagozatának 13-19 éves tanulói alkotják az énekkart, amely eddig Ausztriában és Jugoszláviában szerepelt nagy sikerrel, utóbbi ország Celje nevű városában elnyerve a nemzetközi kórusverseny ezüstérmét. Magyarországon most jártak először. A 39 tagú kórus zömében lányokból, illetve még nem mutaló fiúkból áll, a hangzás teltebb zengését 8, már férfiszólamot éneklő fiú teszi lehetővé. Nálunk szokatlan az ilyen énekkari összeállítás, de nem éreztük aránytalanul a szólamokat, sőt, a mély hangok által megerősített basszus (pontosabban: alt) szólam egy bizonyos hangzási telítettséget eredményezett. Voltak persze kimondottan női kariz számok is.

A műsor elején régi szerzők művei — gregorián dalam, Josquin des Prés, Palestrina, Schein stb. — hang-

zottak el. Elsősorban a homofon kompozíciókban jeleskedtek, a többszólamúság néhány kényesebb pontján intonációjuk, ritmusbeli pontosságuk nem volt kifogástalan. Nagy sikert értek el a *Rock my soul* című spirituálé igen hangulatos előadásával, amit ráadásként is megkövetelt a szép számú közönség. Értékes produkció volt Josquin El Grillo című madrigáljának megszólaltatása, kultúralt hangzással, jó stílusérzékkel.

Hazájuk zenéjét a műsor második részében mutatták be az ifjú énekesek. Legnagyobb zeneszerzőjüknek, Sibeliusnak egy műve, Sallinen, Rautavaara és más mai komponisták alkotásai adtak ízelítőt az utóbbi fél évszázad finn terméséből. A közönséghez leginkább a kamarazenei kísért finn népdalok (Ilkka Kuusisto feldolgozásai) találtak meg az utat. Ezek egyszerű bája, nemegyszer táncos ritmusa vagy éppen szelíd melankóliája felidézte számunkra azt a világot, amelyből vendégeink jöttek és amelynek északi líraisága nálunk is ismerős. Egyetlen hiánycsúszást lehetne csak megemlíteni: a műsor vége felé esett, nem tudták a szó nemes értelmében vett hatásos zárószámot megtalálni, a hangulat végig való emelkedését biztosítani. Mindez azonban nem csökkentette a közönség lelkesedését: melegen ünnepelték a kórust és karnagyát, Toivo Korhont, aki a közönség közt helyet foglaló debreceni kórustagokkal közösen, ráadásként adott Pacius Finn dalával köszönte meg a leninvárosiak meleg ünneplését.

Straky Tibor

Csontváry-ösbemutató

A képzőművészeti világhét programjában mutatja be a Borsod megyei Moziüzemi Vállalat Huszárkai Zoltán új alkotását, a Csontváryt. A nagyközönségnek szóló bemutató előtt, október 1-én este 6 órai kezdettel a mis-

kolci Tokaj vendéglátóház moziójában ösbemutatót tartanak, majd a vetítés után Csabay Kálmán festőművész és Benedek Miklós filmkritikus vezetésével anketon vitatják meg az új filmet.

Műszakhoz igazodva...

Könyvek és szakmunkások

Valamikor tavasszal újságot el Szezsák Imre, az edelényi járási, nagyközségi könyvtár vezetője, hogy a ruhagyári mintára szaporítsák az üzemi letéti könyvtárakat. A tavasz után jött a nyár, már benne vagyunk az őszben, s az akkori tervből valóság lett. A nagyközségi költségvetési üzemből már kölcsönözhetnek, s hamarosan az egyik helybéli szövetkezetben is könyvtárt nyitnak.

Az első fecske mégis a ruhagyár volt, vagy hogy hivatalos titulussal is illessük: a Debreceni Ruhagyár Özdi Üzemegységének edelényi telepe...

— Hányan dolgoznak itt? — Pontosan 194-en.

— Horváth Júliával, a telep vezetőjével és Mészáros Józseffel, a letéti könyvtár új vezetőjével beszélgettünk — egyelőre az irodában.

— Mennyi közöttük a nő?

— Talán egyszerűbb úgy számolni, mennyi a férfi? Mert, férfit dolgozók csak 15 van.

— Helybeliek? — Fele-fele. Több mint tíz községből járnak be az asszonyok...

A ruhagyár igazán kisüzem. S a belénk rögződött megszokás szerint az asszonyokat nehéz rábírnai az olvasásra, a közös kikapcsolódásra, a tanulásra, mert az idősebbeket várja a család, a gyerek, a háztartás, a fiatalabbakat pedig az udvarló...

Krajnyák Bertalané, az edelényi könyvtár csoportvezetője még az üzemi látogatás előtt elmondta: többek között azért is „szerződtek” a letéti könyvtárakra, hogy helybe vigyék az olvasnivalót. A ruhagyár ott van az állomás mellett, jó messze a nagyközségi központjában levő könyvtártól, s az mindig bizonytalan, hogy falujukban könyvtárjárók-e az emberek. Kezddék először egy receptes könyvvel vagy kézimunkagyűjteménnyel — fő, hogy kezdjük...

Tavaly év végén 87 beiratkozott olvasója volt a kis könyvtárnak. Most hatvanötöt számolnak. Pénteken (akkor jártunk ott), ketten iratkoztak be Mészáros Józseffel. Most végzett szakmunkások, fiatalok. Persze, olyanok is vannak, akik nem cserélnék könyvtárat, maradnak a nagyban, a községben. A letéti könyvtár nem helyette, mellette van.

Már csak a méretei miatt is.

A ruhagyárban egyébként jó helyet találtak a két dugig tömött könyvszekrények: az ebédelőben. Szem előtt! S a nyitvatartást is úgy igazították, hogy a műszakváltás idejére essék. A szalag mellől — teljesítményre dolgoznak az asszonyok — nehezen állnának fel könyvről...

De hogy a szokásos nyitvatartás ideje alatt sokan megfordulnak a könyvszekrényeknél, arra a telepvezetőnő mondott jó példát. Év elején, az egyik napon sorra megállították az asszonyok.

— Mi van a könyvtárral? Bezárták?

— Na, most már ezzel is nekem kell foglalkoznom? — idézte fel akkori gondolatait. — Tényleg, mi volt a könyvtárral?

— Az előző könyvtárosunk elment. Mostani könyvtárosunk — tanulmányi okok miatt — más napra tette át a kölcsönzést...

— Amit egyébként ki is fruttam. De a szokás minden-nél nagyobb úr...

A nagyközségi könyvtáról egyébként rendszeresen érkezik a cseresomag. Új könyvekkel, friss kiadásokkal. De a kapcsolatot nem csak a könyvekre szorítkozik. A nagyközségi jövöltáborl járt már náluk Buga doktor és Móricz Virág, rendszeresen érkeznek a meghívók az irodalmi estekre, köri találkozókra. Nemcsak a meghívók jönnek, az asszonyok közül is vannak látogatók. Olykor egész brigádok. Mint például a Petőfi brigád, amelynek tagjai, a könyvtárosok irányításával, már helyi kiállítás is rendeztek.

— Van azért nálunk más is. Igaz, a kulturális alapnak ezer helye van (vállalkozásnál egy főre határozzák meg és osztják szét a kulturális alapot), de jut belőle kirándulásra és színházlátogatásra is. Tíz területet vásárolunk.

— Van vállalkozó?

— Mindig az is igaz, hogy azoknak adjuk oda egy-egy alkalomra, akik jól is dolgoznak és szeretnének is színházba menni. Most Baiczán voltunk bérletet. És jó kapcsolatunk van a helyi ifjúsági házzal is.

— Tanulás?

— Szerencsések vagyunk! Csak két olyan dolgozó van, aki fiatal még, de nincs meg a nyolc osztálya. Nem mondom, hogy felvételnél kizáró ok, de bizony megnezzük a bizonyítványt. Már csak azért is, mert ha szakmunkások akarnak majd egyszer lenni, ahhoz szükség van rá...

— Ezek szerint maguk is szerveznek szakmunkásképző osztályokat?

— Szervezünk, mert igénylik.

— Az asszonyok?

— Azok bizony. Kétvenkét indítjuk, s mindig akad rá jelentkező. Legutóbb tizenhétet indítottunk. Nem is mind fiatalok, Olykor többgyermekesek. Pedig érdekük, anyagi érdekük nem fűződik hozzá. Egyszer kapnak ötszáz forint jutalmat...

— Tud példát mondani?

— A mostani műszakból Nagy Istvánné... Négygyereke van. Eddig is kvalifikált munkán dolgozott, mint betanított...

A vékony kis asszony szabadkozott. Tulajdonképpen elégedetlen magával. Jobb is lehetett volna az a bizonyítvány... Csak hát sokszor volt közben más munkája, család körüli sürgős teendője...

— Mit szoltak otthon, amikor megmondta, tanulni fog?

— A gyerekek nagyon örültek. A legnagyobb tizenegy, a legkisebb ötéves. Azal segítettek, hogy sokszor ellátták magukat. De ami igaz, az igaz, a férjem megkérdezte, minek már az nekem... Jó hónapban így is hazaviszem a négyezeröttszáz forintot...

— És minek ez magának?

— Nézze, mi heten voltunk testvérek, az általános iskola után azonnal munkába álltam. A ruhagyárban dolgozom 1969. szeptember 12-óta. Jól kerestem betanítottként is, ha volt varrivaló. De szerintem mégiscsak más szakmunkásnak lenni... Ez valahogy rangot ad... és az ember magának is tartozik ennyivel...

Csutorás Annamária

Jubileumi Centrum-totó

- A 13+1 találatos szelvények megfejtői között az első díj nyertese: Tóth Lászlóné (3561 Felsőszolca, Hunyadi János u. 2.) (Tetőtől talpig felöltözhet 10 000 Ft értékhatárig)
- A második díjat nyerte (1 db ZK 147-es magnetofon) Riczkó Mihály, 3535 Miskolc III., Kuruc u. 11. 7/3.
- Harmadik díjat (MURPHY táskarádiót) nyert Halász Erika (3527 Miskolc, Uteg u. 27).
- 5 db 500 Ft-os vásárlási utalványt nyertek a következők: Nagy István (3534 Miskolc III., Árpád u. 14. IV/2.) Székely Erzsébet (3508 Miskolc II., Igazság u. 16.) Ujj László (3534 Miskolc, Kandó K. u. 22. II/1.) Swadencz Ilona (3508 Miskolc, Csaba vezér u. 62. fszt. 2.) Kiss Dezső (3508 Miskolc, Sátor u. 5.)
- A garancialevelek sorsolása után a fődíjat nyerte: Teleki István, 3900 Szerencs, Malomtanya 23. Nyereménye 1 db magnetofon 5240 Ft értékben
- 500 Ft-os vásárlási utalványt nyertek: Szalóki Lajosné, 3526 Miskolc, Bethlen G. u. 11. Bodnár József, 3711 Szirmabesenyő, Petőfi u. 41. Németh István, 3534 Miskolc III., Árpád u. 66. VIII/3.